

Kommittédirektiv

Tilläggsdirektiv till Utredningen om åtgärder mot kontroller av flickors och kvinnors sexualitet (Ju 2021:16)

Beslut vid regeringssammanträde den 7 juli 2022

Ändring i uppdraget

Regeringen beslutade den 3 november 2021 kommittédirektiv om åtgärder mot kontroller av flickors och kvinnors sexualitet (dir. 2021:98).

Utredaren får nu, utöver vad som framgår av de ursprungliga direktiven, i uppdrag att

- analysera och redogöra för vilket straffansvar som i dag finns när det gäller s.k. omvändelseförsök, och
- ta ställning till om det straffrättsliga skyddet bör förstärkas och i så fall lämna nödvändiga författningsförslag.

Utredningstiden förlängs. Uppdraget enligt dessa tilläggsdirektiv ska redovisas senast den 1 juni 2023. Uppdraget enligt de ursprungliga direktiven ligger fast och ska alltså redovisas senast den 1 december 2022, men i ett delbetänkande.

Uppdraget om straffansvar för s.k. omvändelseförsök

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (MUCF) fick i juli 2020 i uppdrag att kartlägga och sammanställa kunskap om unga hbtq-personers utsatthet för s.k. omvändelseterapi. Som bakgrund angavs att frågan under senare år har uppmärksammats alltmer av bl.a. olika civilsamhällesaktörer.

Uppdraget slutredovisades den 1 mars 2022 genom rapporten Unga hbtq-personers utsatthet för omvändelseförsök i Sverige. Rapporten pekar på att det finns unga hbtq-personer som utsätts för påtryckningar och tvång som syftar till att få dem att förändra, permanent dölja eller avstå från att leva i enlighet med sin sexuella läggning eller könsidentitet eller uttrycka kön på det sätt personen själv vill, i rapporten benämnt omvändelseförsök. Av rapporten framgår att det kan handla om bl.a. någon form av s.k. behandling, social isolering, hotfulla eller kränkande uttalanden, tvångsäktenskap, s.k. uppfostringsresor samt böner och ritualer. Det finns även uppgifter i rapporten om att s.k. omvändelseförsök kan omfatta fysiskt eller sexuellt våld.

Enligt regeringen är det oacceptabelt att unga hbtq-personer utsätts för påtryckningar eller tvång som syftar till att på olika sätt påverka deras sexuella läggning, könsidentitet eller könsuttryck. Någon särskild straffbestämmelse som avser s.k. omvändelseförsök finns inte. Flera av de handlingar som beskrivs i MUCF:s rapport skulle däremot kunna medföra ansvar för t.ex. misshandel, olaga tvång eller olaga hot. Det är dock oklart om alla former av s.k. omvändelseförsök som får anses straffvärda träffas av den gällande straffrättsliga regleringen.

Utredaren ska mot denna bakgrund

- analysera och redogöra för vilket straffansvar som i dag finns när det gäller s.k. omvändelseförsök, och
- ta ställning till om det straffrättsliga skyddet bör förstärkas och i så fall lämna nödvändiga författningsförslag.

Vid ställningstagandet ska regleringen av grundläggande fri- och rättigheter enligt såväl svensk grundlag som internationella åtaganden beaktas.

Redovisning av uppdraget

Utredningstiden förlängs. Uppdraget enligt dessa tilläggsdirektiv ska redovisas senast den 1 juni 2023. Uppdraget enligt de ursprungliga direktiven ligger fast och ska alltså redovisas senast den 1 december 2022, men i ett delbetänkande.

(Justitiedepartementet)